

ІСТОРІЯ

УДК 94:[069.5+094]:82(477.41-21)Шевченко
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/23.166174>

Наталія КУХАРЄВА,
завідувач науково-дослідного відділу
«Музей «Заповіту» Т. Г. Шевченка»
Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»
(Переяслав-Хмельницький, Україна) natalia41961@ukr.net

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА Т. Г. ШЕВЧЕНКА У ФОНДОВІЙ ЗБІРЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

У статті вперше подається опис літературної спадщини Т. Шевченка фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (НІЕЗ «Переяслав»). Описи зроблені відповідно до записів в інвентарних картках фондів Заповідника. Музейні предмети обліковані в інвентарних книгах № 1, 2, 4 «Книги з автографами» (АК) й інвентарній «Книзі обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ). Підкреслено важливість аналізу та введення до наукового обігу музейних предметів літературної спадщини Т. Шевченка, які слугуватимуть для популяризації фондової колекції Заповідника та створення каталогу, виставок книжок Великого Кобзаря.

Ключові слова: книги, фондова колекція НІЕЗ «Переяслав», видавництво, папір, друк, ілюстрації.

Natalia KUKHAREVA,
Head of the research department
“Museum of “Testament” of T. G. Shevchenko”
of National Historical and Ethnographic Reserve “Pereyaslav”
(Pereyaslav-Khmelnitsky, Ukraine) natalia41961@ukr.net

LITERARY HERITAGE OF T. G. SHEVCHENKO IN THE STOCK COLLECTION OF THE NATIONAL HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC RESERVE “PEREASLAV”

The article describes for the first time the description of the literary heritage of T. Shevchenko from the stock collection of the National Historical and Ethnographic Reserve “Pereyaslav” (NHER “Pereyaslav”). Shevchenko’s literary heritage is an integral part of the entire literary Shevchenkiana of the stock collection, which is one of the sections of the scientific theme “Shevchenkiana in the collection of NHER “Pereyaslav” of the author of this publication. Descriptions of T. Shevchenko’s works are made according to the records in the inventory cards of the Reserve’s funds. Museum items are counted in the inventory books № 1, 2, 4 “Books with Autographs” (AK) and inventory “Book of Accounting of the Scientific and Auxiliary Fund” (NDF).

The source of income, size, technique, material of the museum object, time and place of living were investigated on the basis of stock materials. Valuable for research are individuals and events associated with this museum exhibit.

Presently, the funds of the Reserve include 216 museum objects, which are included in the inventory group “AK” (fixed fund) and 17 museum objects of scientific and auxiliary fund, among which there are originals, phototypes and facsimile editions of T. Shevchenko’s works that adds a collection of relevance and uniqueness. These museum objects comprise a literary Shevchenkiana, which is divided into T. Shevchenko’s own works and printed works about T. Shevchenko.

Funds of the Reserve on Shevchenko’s subjects were formed during 60 years. In the memorial building of the Pereyaslav Doctor Andriy Kozachkovsky, who was Taras Shevchenko’s friend, in 2008 “Museum of “Testament” of T. G. Shevchenko” was opened. T. G. Shevchenko four times (twice – in 1845 and twice – in 1859) came to Pereyaslav and lived in the house of A. Kozachkovsky.

From 1954 to 2004, an exposition of the historic museum was placed in this building, two halls of which were dedicated to the presence of T. Shevchenko in Pereyaslav.

Besides the collection of documents and materials devoted to the presentation of various historical events, the scientific staff also found various museum objects related to Shevchenko’s subjects. In particular, books were purchased from collectors, in bookseller shops in Kyiv, in the bookstore of Pereyaslav-Khmelnitsky, some editions were transmitted from the exchange-reserve fund of the Central Scientific Library of the Academy of Sciences of the USSR. Many different editions were presented specially with gift signatures from various publishers, celebrities and transferred to the funds by Voitsekhivsky Boris, one of the initiators of the creation of the “Museum of “Testament” of T. G. Shevchenko”.

The importance of analysis and introduction to the scientific circulation of the museum objects of the literary heritage of T. Shevchenko, which will serve to popularize the stock collection of the Preserve, and the creation of a catalog, exhibitions of the books of the Great Kobzar, are underli.

Key words: books, from the stock collection NHER "Pereyaslav" publishing house, paper, printing, illustrations.

Постановка проблеми. Літературна шевченкіана фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» є одним із розділів наукової теми автора. Актуальність дослідження полягає у вивченні, обробці фондово-облікової документації всіх видань творів Т. Шевченка та введенні їх до наукового обігу. На даному етапі розглядається колекція творів Т. Шевченка різних років видань, які складають частину літературної шевченкіани фондової збірки Заповідника.

Аналіз досліджень. Сьогодні відсутнє цілісне дослідження літературної шевченкіани в колекції НІЕЗ «Переяслав». Вийшла друком стаття Кухаревої Н. М. «Раритетні видання «Кобзарів» Тараса Шевченка у експозиції Музею Заповіді Т. Г. Шевченка» про фототипічні факсимільні та репринтні видання «Кобзарів» (Кухарева, 2018: 61–67), та стаття «Книги з автографами – подарунки Музею Заповіді Т. Г. Шевченка» (Кухарева, 2018: 18–23). Ці статті підготовлені за фондовою документацією НІЕЗ «Переяслав» та розкривають тему дослідника, що стосується творів Т. Шевченка у колекції Заповідника.

Мета статті полягає у вивченні фондово-облікової документації НІЕЗ «Переяслав» по інвентарних групах «АК», «НДФ» з метою подачі опису тих музейних предметів, які становлять колекцію літературної шевченкіани Заповідника, зокрема, творів Т. Шевченка різних років видань.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні фонди Заповідника нараховують 216 музейних предметів, які віднесені до інвентарної групи «АК» (основний фонд) та 17 музейних предметів НДФ (науково-допоміжного фонду), серед яких є оригінали, фототипічні та факсимільні видання творів Т. Г. Шевченка, що додає колекції значимості та унікальності. Ці музейні предмети складають літературну шевченкіану, яка поділяється на власне твори Т. Шевченка та друковані твори про Т. Шевченка.

У статті подаємо 76 музейних предметів, які складають різні видання творів Т. Шевченка, з них 72 одиниці належать до основного фонду Заповідника (АК), а 4 одиниці – до науково-допоміжного фонду (НДФ). Примірники книжок були придбані у колекціонерів, у букіністичних магазинах Києва, у книжковому магазині Переяслава-Хмельницького, окремі видання передавалися з обмінно-резервного фонду ЦНБ АН УРСР. Багато

різних видань було подаровано спеціально з дарчими написами від різних видавництв, видатних осіб та передані у фонди Войцехівським Борисом Михайловичем, одним із ініціаторів створення Музею Заповіді Т. Г. Шевченка.

Наводимо описи творів Т. Г. Шевченка різних років видань, які подані за інвентарними картками фондового зібрання НІЕЗ «Переяслав».

1. АК-41 КВ-6139 Книга «Вибрані поезії», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Дніпро», 1977 р., 335 с. Українською та англійською мовами з репродукціями малюнків, почерків, ескізів, композицій та ін. У суперобкладинці з портретом молодого Шевченка зі свічкою в руці. Обкладинка обтягнута жовтою тканиною, на якій вертикально кількома рядами написано «Тарас Шевченко «Вибрані поезії» з чорними та фіолетовими квітами. Придбана в Києві у книжковому магазині за 3 крб. 60 коп. у 1978 р., 12,5x20,5 см, папір, друк (Фонди, АК).

2. АК-43 КВ-6141 Книга «Три літа», авт. Т. Шевченко. Автографи поезій, Київ, видавництво «Наукова думка», 1966 р. Подарунок з автографом музеєві від Бюро пропаганди художньої літератури Спільки письменників України 10.04.1978 р., 22x23 см, папір, друк (Фонди, АК).

3. АК-71 КВ-6394 Книга «Твори», авт. Тарас Шевченко, Т. 1, Київ-Лейпціг, 1918 р., 544 с. 3 передмовою та великою кількістю ілюстрацій. В Т. 1 – поезії Шевченка до заслання, Київ, 1977 р., 15x22 см, товщина – 3,5 см, папір, друк. Придбана за 2 крб. (Фонди, АК).

4. АК-274 КВ-7369 Книга «Повне зібрання творів. Тарас Шевченко», Т. 6, Київ, видавництво АН УРСР, 1957 р., 590 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 25x17,5 см. Придбана у 1979 р. у магазині «Букініст» міста Києва за 7 крб. 50 коп. (Фонди, АК).

5. АК-297 КВ-7389 Книга «Заповіт», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1964 р., 124 с. Папір, тканина, друкарський відтиск, 13x9,5 см. Передана з Інституту літератури ім. Т. Шевченка, м. Київ, 1979 р. (Фонди, АК).

6. АК-304 КВ-7396 Книга «Грай же, море!», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1971 р., 12 с. Папір, друкарський відтиск, 22x17 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 року (Фонди, АК).

7. АК-305 КВ-7397 Книга «Мені тринадцятий минало», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1972 р., 20 с. Папір, друкарський відтиск, 26x19 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 року (Фонди, АК).

8. АК-306 КВ-7398 Книга «Тече вода з-під явора», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, 1974 р., 16 с. Папір, друкарський відтиск, 29x22 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 року (Фонди, АК).

9. АК-307 КВ-7399 Книга «Тече вода з-під явора», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, 1979 р., 16 с. Папір, друкарський відтиск, 26x20 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 року (Фонди, АК).

10. АК-308 КВ-7400 Книга «Мала книжка», авт. Т. Г. Шевченко (автографи поезій 1847-1850 рр.), Київ, видавництво АН УРСР, 1963 р., 440 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 11x7,5 см, Передана з Інституту літератури ім. Т. Шевченка 1979 року (Фонди, АК).

11. АК-347 КВ-7842 Книга «Твори», авт. Т. Г. Шевченко, Т. 2, 1930 р. Папір, тканина, друкарський відтиск, 22x15,5 см, 560 с. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 7 крб. 50 коп. 1980 року (Фонди, АК).

12. АК-351 КВ-7846 Книга «Драматичні твори. Журнал. Вибрані листи», авт. Шевченко Т. Г., Т. 3, «Твори в трьох томах», Київ, Державне видавництво художньої літератури, 1955 р., 648 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 20,5x13,5 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 1 крб. 1980 року (Фонди, АК).

13. АК-734 КВ-12291 Книга «Стихотворення», авт. Т. Г. Шевченко, Москва, видавництво «Детская литература», 1981 р., серія «Школьная библиотека», 112 с. Папір, картон, полотно, друк, відтиск, 13x21,5 см. Придбана у Переяслав-Хмельницькій книгарні за 35 коп. 1983 року (Фонди, АК).

14. АК-735 КВ-12292 Книга «Заповіт», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1964 р., 124 с. (до 150-річчя з дня народження мовами народів світу). Папір, друк, відтиск, 10x12,5 см. Придбана у книгарні м. Києва за 50 коп. 1983 року (Фонди, АК).

15. АК-737 КВ-12294 Книга «Повне зібрання творів. Живопис, графіка 1857-61 рр.», авт. Т. Г. Шевченко, Т. 10, Київ, видавництво АН УРСР, 1963 р., 176 с. Папір, тканина, друк, 22x28 см. Придбана у книгарні м. Києва за 8 крб. 75 коп. 1983 року (Фонди, АК).

16. АК-789 КВ-13072 Книга «Вибрані поезії», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво художньої

літератури «Дніпро», 1981 р., 246 с. Папір, друк, відтиск, 11,5x17,2 см. Подарунок від працівників літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка м Києва (Фонди, АК).

17. АК-859 КВ-14264 Книга «Поєми», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1984 р., 200 с. Ілюстрації Олександра Івахненка. Папір, картон, слюда, офсетний друк, відтиск, 17,5x26,5 см. На титульній сторінці внизу дарчий напис упорядника видання і автора післямови В. Є. Шубравського: «Меморіальній кімнаті Т. Г. Шевченка Переяслав-Хмельницького історичного музею від упорядника та автора післямови й приміток. В. Шубравський. 15. III. 1984 р.». Книга подарована В. Є. Шубравським (Фонди, АК).

18. АК-860 КВ-14265 Книга-сувенір «Заповіт» (мовами народів СРСР), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Музична Україна», 1984 р., 136 с. Папір, картон, офсетний друк, відтиск, 7x8 см. Придбана у магазині «Музика», м. Київ.

19. АК-927 КВ-15122 Книга «Зоре моя вечірняя», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1985 р., 16 с. Папір, друк, відтиск, 20x21,5 см. Вірші для дошкільного віку. Художник Микола Компанець (Фонди, АК).

20. АК-995 КВ-15778 Книга «Мала книжка», авт. Т. Шевченко (факсиміль), Київ, видавництво АН УРСР, 1963 р., 432 с. Автографи поезій 1847–1850 рр. Папір, дерматин, друк, фототипічне відтворення, 7x11 см. Придбана у букіністичному магазині, м. Київ (Фонди, АК).

21. АК-1854 КВ-24873 Книга «Поєми», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1984 р. Папір, картон, ледерин, друк, відтиск, 17,5x26,5x2 см. У книзі – дарчий напис: «Від співробітників Інституту літератури АН УРСР». Ілюстрації Олександра Івахненка, оформлення Володимира Юрчишина. Передано співробітниками Інституту літератури АН УРСР 1987 року (Фонди, АК).

22. АК-2408 КВ-27467 Книга «Заповіт» (мовами народів світу), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1989 р., 248 с. На шмуцтитулі – автограф шевченкознавця В. Яцюка. Передмова Бориса Хоменка. Папір, картон, ледерин, друк, відтиск, 14,5x24 см. Передана із Музею Тараса Шевченка, м. Київ, 1989 року (Фонди, АК).

23. АК-3011 КВ-29871 Книга «Поезії Т. Г. Шевченка 1814–1861 рр.», Київ, видавництво дитячої літератури, 1940 р. Папір, картон, тканина, друк, 19,5x13,5x3 см. Передана із обмінно-резервного фонду ЦНБ АН України (Фонди, АК).

24. АК-3784 (1-5) КВ-32006 Книга «Твори в п'яти томах», авт. Т. Г. Шевченко, Київ,

видавництва художньої літератури «Дніпро», 1978–1979 рр. Папір, картон, друк, 21,5x13,5 см. Т. 1 – Поетичні твори (1837–1847), 350 с.; Т. 2 – Поетичні твори (1847–1861), 300 с.; Т. 3 – Драматичні твори, 378 с.; Т. 4 – Повісті, 388 с.; Т. V – Автобіографія. Щоденник, Вибрані листи, 524 с. Придбана у Коломійця О. Р, який проживає по вулиці Гімназійна, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 30 грн (Фонди, АК).

25. АК-3785 КВ-32007 Книга «Поєми», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1984 р., 197 с. Ілюстрації О. Івахненка, оформлення В. Юрчишина. Папір, картон, друк, 17x26 см. Придбана у Коломійця О. Р, який проживає по вулиці Гімназійна, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 12 грн (Фонди, АК).

26. АК-3786 (1-2) КВ-32008 Книга «Поєзії», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1988 р., 246 с. Художник О. Івахненко. Т. 1 – Поєзії 1837–1847 рр.; Т. 2 – 1847–1861 рр. Папір, картон, друк, 17x26 см. Придбана у Коломійця О. Р, який проживає по вулиці Гімназійна, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 24 грн (Фонди, АК).

27. АК-3789 КВ-32011 Книга «Балади», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1982 р., 110 с. Папір, картон, друк, 11x17 см. Придбана у Коломійця О. Р, який проживає по вулиці Гімназійна, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 5 грн (Фонди, АК).

28. АК-3858 КВ-32431 Книга «Поєзії», авт. Т. Г. Шевченко, видавництво «Дитвидав» ЦК ЛКСМУ, 1938 р., 42 с. Папір, друк, 13x19,5 см. Передана 1990 р. Білоцерківським сільськогосподарським інститутом (Фонди, АК).

29. АК-3914 КВ-32774 Книга «Сон», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, 1943 р. На книзі є дарчий напис: «Переяслав-Хмельницькому музею. Лер. 25.III.1965». Папір, друк, рукопис, чорнило, 10x13,4 см. Знайдено 2001 року у Переяслав-Хмельницькому (Фонди, АК).

30. АК-4267 (1-5) КВ-34078 Книга «Твори в 5-ти томах», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво художньої літератури «Дніпро», 1984 р. Папір, картон, друк, 20x13 см. Т. 1 – Поетичні твори (1837–1847), 350 с.; Т. 2 – Поетичні твори (1847–1861), 300 с.; Т. 3 – Драматичні твори, 378 с.; Т. 4 – Повісті, 388 с.; Т. 5 – Автобіографія. Щоденник, Вибрані листи, 524 с. Придбана у Вишаровського В. Ю., який проживає по вулиці Горького 24/3, м. Переяслав-Хмельницький у 2003 р. за 30 грн (Фонди, АК).

31. АК-4270 (1-2) КВ-34081 Книга «Поєзія», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», АН УРСР, Інститут літератури ім.

Т. Г. Шевченка, 1990 р. Папір, друк, 24x16 см. Т. 1 – Поєзія. 1837–1847 рр., 1989 р., 525 с.; Т. 2 – Поєзія. 1847–1861 рр., 1990 р., 589 с. Придбана у Вишаровського В. Ю., який проживає по вулиці Горького 24/3, м. Переяслав-Хмельницький у 2003 р. за 40 грн (Фонди, АК).

32. АК-4326 КВ-34677 Книга «Гайдамаки», авт. Т. Шевченко, Київ, видавничий центр «Просвіта», 2001 р. Книга видана українською й англійською мовами. Папір, картон, друк, 34x27 см (28x36 см – футляр). Ілюстрації О. Слассіона. Книга передана представником товариства «Просвіта» в грудні 2003 р. під час святкування річниці написання «Заповіту» Т. Шевченком у Переяславі (Фонди, АК).

33. АК-4372 КВ-35945 Книга «Я так її, я так люблю...», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Либідь», 2004 р., 702 с. Папір, друк, 21x29 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Шевченка (Фонди, АК).

34. АК-4373 КВ-35946 Книга «Новые стихотворения Пушкина и Шавченки» (факсиміль. Видано в Лейпцігу, 1859 р.), Київ, видавництво «Либідь», 1990 р., 43 с. Папір, картон, друк, 11x17 см. Книга знаходиться в суперобкладинці зі статтею доктора філологічних наук В. С. Бородіна. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

35. АК-4377а (1-2) КВ-36080 Книга-комплект «Мала книжка», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1988 р. Папір, друк, 11x8 см. Придбана у Вишаровської Н. П., яка проживає по вулиці Горького 24/3, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 15 грн (Фонди, АК).

36. АК-4378 КВ-36081 Книга «Думи мої», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво художньої літератури «Дніпро», 1981 р. Папір, друк, 7,5x10,5 см. Придбана у Вишаровської Н. П., яка проживає по вулиці Горького 24/3, м. Переяслав-Хмельницький у 2001 р. за 15 грн (Фонди, АК).

37. АК-4379 КВ-36129 Книга «Буквар південноруський 1861 року», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Веселка», 1991 р., 63 с. Папір, друк, 12,8x19,8 см. Вступне слово О. Гончара, післямова – В. Яцюка. На титульній сторінці – дарчий напис: «Меморіальному будинку-музею Т. Г. Шевченка в Переяславі – веселкове світло любові до нашого Пророка. Ярема Гоян, директор «Веселки», лауреат Шевченківський. 22 січня 2005 р.». Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

38. АК-4390 КВ-36140 Книга «Я так її, я так люблю...», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Либідь», 2004 р., 704 с. Папір, друк, 21x29,5 см. Упорядник і примітки – Павлюк М. М., вступне слово М. Г. Жулинського. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

39. АК-4393 (1-2) КВ-36193 Книга «Три літа», авт. Т. Шевченко. Першодрук другого авторського збірника поезій Т. Шевченка. Видавці – товариство шанувальників кобзарства «Кобь» та Музей кобзарства НІЕЗ «Переяслав», 2004 р., 228 с. Папір, картон, друк, 20x29,5 см. Передана у 2004 р. Мормелем В. Ф., колишнім завідувачем науково-дослідного відділу «Музей кобзарства» (Фонди, АК).

40. АК-4402 КВ-36313 Книга «Мар'яна черниця» (факсимільне видання), авт. Т. Шевченко, Київ, 1997 р., 47 с. Папір, друк, 12,9x19,9 см. Видано коштом першого президента України Л. Кравчука. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

41. АК-4405 КВ-36316 Книга «Єретик», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво художньої літератури «Дніпро», 1991 р., 123 с. Папір, друк, 20x12 см. Упорядник та автор передмови В. К. Житник. Книга ілюстрована. Вона складається із оригіналу та перекладів російською, білоруською, чеською, словацькою, польською, болгарською мовами поеми «Єретик». Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

42. АК-4406-а КВ-36318 Книга «Художник», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Мистецтво», 1989 р., 383 с. (на російській та англійській мовах). Папір, друк, 23x30 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

43. АК-4408 КВ-36320 Книга «Три літа» (факсиміле), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1967 р., автографи поезій 1843–1845 рр. Папір, картон, дерматин, друк, 33x22 см (Фонди, АК).

44. АК-4411 КВ-36323 Книга «Поезії» (перевидання збірки 1862 р. в перекладі польською мовою Антонія Гожалчинського), авт. Т. Шевченко, м. Тернопіль, 2004 р. Передмова В. Коломийчука та А. Гудими з їх дарчим написом у книзі. Папір, друк, 14x20 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

45. АК-4412 КВ-36324 Книга «Заповіт» (56 мовами народів світу) авт. Т. Шевченко, Київ, 1964 р. Папір, друк, 13x10 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

46. АК-4444 (1-2) КВ-36397 Книга-комплект «Мала книжка» (захаявна), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1989 р. Папір, картон, друк, 8x11 см. Факсимільне видання рукописної збірки віршів, написаних під час перших чотирьох років заслання 1847–1850 рр. До неї додається брошура з передмовою та поясненнями Є. С. Шаблювського. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

47. АК-4445 КВ-36398 Книга «Заповіт», авт. Т. Шевченко, Київ, 1993 р., 128 с. Папір, картон, друк, 10x7,5 см. Малоформатне видання 56-ма мовами різних народів світу. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

48. АК-4446 (1-2) КВ-36399 Книга (комплект з брошурою) «Більша книжка» (факсимільне видання рукописної збірки поезій, перший запис в якій було зроблено 21 лютого 1858 р. у Нижньому Новгороді, останній – за кілька місяців перед смертю 5 грудня 1860 р. у Петербурзі), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1989 р. До збірки додається брошура з передмовою та поясненнями, 21 с. Папір, картон, друк, 14x20 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

49. АК-4448 (1-6) КВ-36401 Книга «Зібрання творів в 6 томах», авт. Т. Шевченко, 2003 р. Т. 1 – Поезія 1837–1847 рр., 771 с.; Т. 2 – Поезія 1847–1861 рр., 781 с.; Т. 3 – Драматичні твори, повісті, 589 с.; Т. 4 – Повісті, 595 с.; Т. 5 – Щоденник. Автобіографія. Статті. Археологічні нотатки. «Букварь южнорусский». Записи народної творчості, 490 с.; Т. 6 – Листи. Дарчі та власницькі написи. Документи, складені Т. Шевченком або за його участю, 628 с. Папір, картон, друк, 24x15 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

50. АК-4534 КВ-37809 Книга «Вибрані поезії», авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Дніпро», 1977 р., 333 с. Папір, картон, друк, 21x13 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

51. АК-4541 КВ-37816 Книга «Вибране» (українською та грузинською мовами), авт. Т. Шевченко, Київ, Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України, 1999 р., 94 с. Папір, друк, 20x12 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

52. АК-4548 КВ-37823 Книга «Gedichte», авт. Т. Шевченко. «Поезії» на німецькій мові, редактор Микола Славинський, перекладач Надія Козубовська, м. Київ, видавництво ТОВ Прайм-М, 2002 р., 199 с. Видання здійснене за сприянням В. М. Лазаренка. Папір, картон, тканина, друк, 11x17 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

53. АК-4572 КВ-37860 Книга «Давидові псалми» (автографи Т. Шевченка), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Дім. Сад. Город», 2000 р., 83 с. Папір, картон, друк, 22x14,5 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

54. АК-4573(1-2) КВ-37861 Книга «Мар'яна-черниця» (факсимільне видання), авт. Т. Шевченко, Київ, 1997 р., 47 с. Папір, друк, 20x13 см. Видана коштом першого президента України Л. Кравчука. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

55. АК-4574 КВ-37862 Книга «Кавказ», авт. Т. Шевченко (переклади 20-ма мовами народів світу), Київ, Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України, 2003 р., 159 с. Папір, картон, друк, 21x12,5 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

56. АК-4575 КВ-37863 Книга «Заповіт» (мовами народів світу), авт. Т. Шевченко, Київ, видавництво «Наукова думка», 1989 р., 246 с. Папір, картон, друк, 24,5x14,5 см. Передана у 2005 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

57. АК-4587 КВ-38152 Брошура «Царі, Саул, Юродивий. Молитви», авт. Т. Шевченко, Київ, друкарня «Герольд», Кудрявська, 3, 1917 р., 19 с. Папір, друк, 17,4x11,4 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

58. АК-4588 КВ-38153 Брошура «Наймичка», авт. Т. Шевченко, Жовква, друкарня о. Василіан,

1938 р., 32 с. Папір, картон, друк, 16,7x11,2 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

59. АК-4589 КВ-38154 Книга «Катерина», авт. Т. Шевченко, Державне видавництво України, 1928 р., 40 с. Папір, картон, друк, 15,8x10,5 см. Дана серія виходить за загальною редакцією колишнього директора Інституту літератури ім. Т. Шевченка Багалія Д. М. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

60. АК-4595 КВ-38160 Брошура «Поезії», авт. Т. Шевченко, ювілейна серія (6), видавництво «Час», 1914 р., 8 с. Серія видана на спомин про столітні роковини з дня народження Кобзаря та мала на меті збір коштів для будівництва пам'ятника Т. Шевченку у Києві. Папір, друк, 18,3x11,5 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

61. АК-4596 КВ-38161 Брошура «Наймичка», авт. Т. Шевченко, Одеса, Всеукраїнське державне видавництво, 1921 р., 24 с. Папір, картон, друк, 17,2x13 см. Текст поеми даний по редакції Доманицького для просвіти українського працюючого люду. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

62. АК-4597 КВ-38162 Брошура «Заповіт», авт. Т. Шевченко, Київ, друкарня «Герольд», Кудрявська, 3, 1917 р., 16 с. Папір, друк, 17,4x11,2 см. Брошура із серії № 27. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

63. АК-4692 КВ-39430 Книга «Лірика», авт. Т. Шевченко, Львів, 1964 р., 156 с. Папір, картон, друк, 6,5x10 см. На титульній сторінці дарчий напис «Музею «Заповіту» у м. Переяславі від кімнати-музею Т. Г. Шевченка у Львові». Подарована 12.11. 2007 р. представниками кімнати-музею Т. Г. Шевченка, м. Львів (Фонди, АК).

64. АК-4694 КВ-39432 Книга «Назар Стодоля», авт. Т. Шевченко, Скапне, 2006 р., 118 с. Папір, картон, друк, 12x18,5 см. Подарована 12.11.2007 р. представниками кімнати-музею Т. Г. Шевченка, м. Львів (Фонди, АК).

65. АК-4762 КВ-39829 Книга «Поеми» (на англійській мові), авт. Т. Г. Шевченко, Київ, 2001 р., 198 с. Папір, картон, друк, 11x17 см. Передана у 2007 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

66. АК-4788 КВ-39997 Книга «Гайдамаки», авт. Т. Г. Шевченко (переклад на корейську мову), Київ, 2003 р., 189 с. Папір, друк, 20x14,5x1 см. На титульній сторінці – автограф автора перекладу Кім Сук Вона: «Музею Заповіту на память о прекрасном Киве от Кима. 11.02.08.». Передана у 2008 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

67. АК-4789 КВ-39998 Книга «Поєми», авт. Т. Г. Шевченко (переклад на англійську мову), Київ, 2001 р., 198 с. Папір, картон, друк, 11,3x17x1,5 см. Автор перекладу Наталія Гмиря. Передана у 2008 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

68. АК-4790 КВ-39999 Книга «Gedichte» (поєзії), авт. Т. Г. Шевченко (переклад на німецьку мову), Київ, 2002 р., 205 с. Папір, картон, друк, 11,5x17x1,6 см. Автор перекладу Наталія Гмиря. Передана у 2008 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

69. АК-4823 КВ-40146 Міні-книга «Заповіт», авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво «Музична Україна», 1988 р., 121 с. Папір, друк, 6,6x8,2 см. Редактор-упорядник В. Ф. Таловиря, художник І. М. Гаврилюк. Подарована Кириченком А. М., м. Переяслав-Хмельницький, 2007 р. (Фонди, АК).

70. АК-4827 КВ-40205 Книга «Заповіт» (мовами народів світу), авт. Т. Г. Шевченко, Київ, видавництво АН УРСР, 1961 р., 95 с. Папір, картон, друк, 7,3x11 см. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

71. АК-4853 КВ-40623 Книга «Мар'яна-черниця», авт. Т. Шевченко», авт. Т. Шевченко, Київ, Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Шевченка, 1997 р., 48 с. Папір, картон, дерматин, друк, 20x12,8 см. Передана у 2007 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, АК).

72. АК-4944(1-2) КВ-41296 Книга «Більша книжка», авт. Т. Шевченко, (комплект із двох книг), Київ, видавництво «Наукова думка», 1989 р. Папір, друк, 21x12x3 см. Перша книга – факсимільне видання рукописної збірки поезій Т. Шевченка за 1858-1860 рр. «Поезія Шевченка», 329 с. Друга книга – передмова до видання Леоніда Новиченка, 24 с. Передана Жам О. М. із особистого архіву її батька Жама М. І., м. Переяслав-Хмельницький, 2007 р. (Фонди, АК).

73. НДФ-2237 Фотокопія рукопису «Три літа». Передана 11.03.1982 р. жителькою міста Бойко Г. І. (Фонди, НДФ).

74. НДФ-6496 (1-2) Книга «Заповіт», авт. Т. Шевченко. Видана комісією Катеринославського Губвиконкому на влаштування Шевченківських свят на честь 60-х роковин з дня смерті Т. Г. Шевченка. Передана 17.02. 1989 р. із бібліотеки Академії Наук УРСР, м. Київ (Фонди, НДФ).

75. НДФ-12076 Книга. Ранні поезії Т. Г. Шевченка «Чигиринський Кобзарь и Гайдамакы». Україна. 30-і рр. ХХ ст., 352 с. Передана у 2006 р. Войцехівським Б. М., одним із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка (Фонди, НДФ).

76. НДФ-14492 Книга «Три літа», авт. Т. Шевченко, Переяслав, 1854 р. Перевидання, Переяслав, 2004 р. ТОВ «Кобь». Передана 03.11. 2006 р. музею кобзарства (Фонди, НДФ).

Висновки. Отже, проаналізовано та уведено до наукового обігу музейні предмети творів Т. Шевченка різних років видань з фондів колекції НІЕЗ «Переяслав», які обліковані та записані в інвентарних книгах № 1, 2, 4 «Книги з автографами» та інвентарній «Книзі обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ). Дані матеріали є продовженням дослідження всієї літературної шевченкіани із колекції Заповідника, яка є одним із розділів наукової теми автора «Шевченкіана в колекції НІЕЗ «Переяслав» та слугуватимуть для створення каталогу і виставок книжок у експозиції музею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кухарева Н. М. Книги з автографами – подарунки музею Заповіту Т. Г. Шевченка. *«Пріоритетні напрями розвитку суспільних наук у ХХІ столітті* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 16–17 березня 2018 р. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 112 с.
2. Кухарева Н. М. Раритетні видання «Кобзарів» Тараса Шевченка у експозиції Музею Заповіту Т. Г. Шевченка. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки.* Т. 29 (68) № 2. 2018. 79 с.
3. Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Інвентарні книги № 1, 2, 4 «Книги з автографами» (АК).
4. Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Інвентарна книга «Книга обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ).

REFERENCES

1. Kukharieva N. M. Knyhy z avtohrafamy – podarunky muzeiu Zapovitu T. H. Shevchenka. *Priorytetni napriamy rozvytku suspilnykh nauk u KhKhI stolitti* : Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Kherson, 16–17 bereznia 2018 r. Kherson: Vydavnychi dim Helvetyka, 2018. 112 s. [in Ukrainian].
2. Kukharieva N. M. Raryetni vydannia “Kobzariv” Tarasa Shevchenka u ekspozytsii Muzeiu Zapovitu T. H. Shevchenka. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnogo universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Istorychni nauky*. Tom 29(68) № 2, 2018. 79 s. [in Ukrainian].
3. Fondy Natsionalnogo istoryko-etnohrafichnogo zapovidnyka “Pereiaslav”. Inventarni knyhy № 1, 2, 4 “Knyhy z avtohrafamy” (AK) [in Ukrainian].
4. Fondy Natsionalnogo istoryko-etnohrafichnogo zapovidnyka “Pereiaslav”. Inventarna knyha “Knyha obliku naukovodopomizhnogo fondu” (NDF) [in Ukrainian].